

Konkurences padome

Akcija "Nejēdzīgākais šķērslis konkurencei - 2021" Nolikums

1. Vispārējs apraksts

Publisku personu – valsts, pašvaldību un to kapitālsabiedrību – radīti konkurences kropļojumi ir viena no nozīmīgākajām konkurences vides problēmām Latvijā, par ko Konkurences padome ceļ trauksmi jau no 2012. gada. Arī iestādes rīkotās sabiedriskās domas pētījuma rezultāti apliecina, ka publisku personu radīti konkurences kropļojumi būtiski ietekmē godīgas uzņēmējdarbības vidi Latvijā.

2020. gada 1. janvārī Latvijā stājās spēkā grozījumi Konkurences likumā, kas aizliedz publiskām personām: 1) diskriminēt privātos tirgus dalībniekus, radot nevienlīdzīgus konkurences apstākļus, 2) radīt priekšrocības savām kapitālsabiedrībām, kurās publiskai personai ir tieša vai netieša ietekme, 3) īstenot darbības, kuru dēļ citi tirgus dalībnieki ir spiesti atstāt tirgu vai kuru dēļ tiek apgrūtināta potenciālo uzņēmumu iekļūšana vai darbība tirgū.

Turklāt publiskai personai, darbojoties tirgū ar tās kapitālsabiedrības starpniecību, pastāv īpaša atbildība ievērot konkurences neitralitāti. Ilgtermiņā publiskas personas rīcība var novest pie privāto uzņēmumu izstumšanas no tirgus, ieguldījumu un inovāciju kavēšanas, bremsējot esošo uzņēmumu attīstību un jaunu uzņēmumu ienākšanu tirgū. Papildus tas ierobežo patērētāju izvēles iespējas un var radīt nepamatotu cenu pieaugumu, un galu galā tas var novest arī pie komercdarbības veikšanā ieguldīto publiskās personas resursu nelietderīgas izmantošanas, kas ir paredzams rezultāts brīvas un godīgas konkurences neesamībai.

Lai Latvijā veicinātu godīgas konkurences vidi, kas ir pamatā valsts ekonomiskajai izaugsmei un patērētāju labklājībai, ir nepieciešams identificēt būtiskākos šķēršļus konkurencei. Kopīgi meklējot un novēršot nejēdzīgākos šķēršļus konkurencei, it īpaši tos, kurus rada publisku personu rīcība, tiks veicināta auglīgāka augsne valsts attīstībai.

2. Nejēdzīgāko šķēršļu piemēri

Piemērs: nepamatotas priekšrocības tirgū jau esošiem uzņēmumiem

Pašvaldība saistošajos noteikumos noteica attāluma ierobežojumus, cik tuvu tirgū jau esošajiem tirgus dalībniekiem savas pakalpojuma sniegšanas vietas var atvērt citi pakalpojuma sniedzēji.

Piemērs: nepamatotas priekšrocības pašvaldības kapitālsabiedrībai

Pašvaldība saistošajos noteikumos paredz tikai savai kapitālsabiedrībai tiesības sniegt konkrēto pakalpojumu.

3. Akcijas norises kārtība

Akcija notiek no 2021. gada 15. oktobra līdz 25. novembrim. Tās laikā akcijas dalībniekiem ir jāpiesaka nepamatoti ierobežojumi konkurencei, kas radušies no publisku personu darbības.

Akcijā iespējams piedalīties divos veidos: a) aizpildot <https://ej.uz/nejedziba2021> vai b) lejupielādējot Konkurences padomes (<https://www.kp.gov.lv>) tīmekļa vietnē anketas sagatavi, to aizpildot un pdf formātā nosūtot uz e-pasta adresi pasts@kp.gov.lv ar norādi "Nejēdzīgākais šķērslis konkurencei".

Dalībnieku apbalvošana notiks Pasaules Konkurences dienai veltītajā pasākumā 2021.gada decembrī.

3. Mērķauditorija

Uzņēmēji, nevalstiskās organizācijas, valsts un pašvaldību iestādes, juridiskie biroji, kā arī jebkurš interesents, kurš novērojis vai saskāries ar publisku personu radītiem šķēršļiem, kas nepamatoti kavē vai ierobežo konkurences vai ekonomikas attīstību.

3. Dalībnieku skaits

Akcijas pieteikuma anketu var aizpildīt gan individuāli, gan kolektīvi, pārstāvot uzņēmumus, nevalstiskās organizācijas, valsts un pašvaldību iestādes, juridiskos birojus un citas interesentu grupas. Katrs dalībnieks akcijā drīkst iesniegt neierobežotu skaitu pieteikumu.

4. Mērķis un uzdevums

Akcijas mērķis ir identificēt publisku personu radītus nepamatotus ierobežojumus konkurencei un ekonomikai un rosināt to novēršanu, lai veicinātu konkurences neitralitāti un ekonomikas izaugsmi.

Lai piedalītos akcijā, interesentiem ir jāaizpilda elektroniski sagatavota anketa vai anketas sagatave, kurā jānorāda nejēdzīgs šķērslis vai ierobežojums, ko radījusi publiska persona (darbības, kas izstumj no tirgus privātos komersantus vai apgrūtina to darbību tirgū, tāpat dažādas priekšrocības to kapitālsabiedrībām, kas nostiprinātas normatīvajā regulējumā un citi ierobežojumi), kas kavējis vai liedzis uzņēmumiem godīgi konkurēt tirgū.

Anketā jānorāda akcijas dalībnieka vārds un uzvārds un kontaktinformācija, ko izmantot saziņai, ja pieteiktais "nejēdzīgākais šķērslis konkurencei" tiks izvirzīts apbalvošanai.

5. Pieteikumu vērtēšana un rezultātu paziņošana

Akcijā iesniegtās anketas līdz 2021. gada 3.decembrim izvērtē vērtēšanas komisija, kura sastāv no Konkurences padomes un Latvijas Tirdzniecības un rūpniecības kameras (LTRK) ekspertu komandas.

Ar akcijas laureātiem, kas būs izcīnījuši titulu "Konkurences aizstāvis 2021", akcijas rīkotāji sazināsies individuāli, nosūtot informāciju uz akcijas dalībnieku norādītajām e-pasta adresēm.

Komisija iesniegtos pieteikumus vērtēs pēc vairākiem kritērijiem:

- Cik liels un nozīmīgs ir ietekmētais tirgus;
- Kāds uzņēmumu/patērētāju loks tiek ietekmēts;
- Cik daudz tirgus dalībnieku tiek ietekmēti (daži vai visi no tirgus);
- Cik būtisks ir ierobežojums konkurencei;
- Ja tiktu novērsts ierobežojums konkurencei, vai tirgus darbotos efektīvāk vai tieši pretēji – neefektīvāk;
- Kāds ir pamatojums šādai publiskas personas rīcībai.

6. Balvas

Pirmo trīs vietu ieguvēji tiks apbalvoti Pasaules Konkurences dienā 2021. gada decembrī.

Jautājumu un neskaidrību gadījumā, lūdzu, sazinieties ar Konkurences padomes Komunikācijas nodaļas vadītāju Zani Gorškovu, rakstot uz e-pasta adresi zane.gorskova@kp.gov.lv vai zvanot uz tālr. nr. 67365216.